

Minnesbok

BA 03 - NORDBAT 2

Gemenskap, Fasthet och Precision

Utgiven av
Edmund's förlag och ordensateljé
Stockholm 2002

Edmund's förlag och ordensateljé
Västmannagatan 59, 113 25 STOCKHOLM
08-34 27 28, edmunds@telia.com

Grafisk form och layout av Per Lennartsson,
Uttermarksgatan 46, 633 51 ESKILSTUNA
070-176 30 61, perl70@telia.com

Satt med A Garamond och Myriad Roman

Papper i inlagan är 130g matt Silverblade och överdraget 130g Galerie art gl.

Tryckt i VÄRNAMO av Fälth & Hässler Tryckeri AB 2002

ISBN: 91-88350-04-5

© Försvarsmakten(SWEDINT) och alla som bidragit med text och bild , 2002

Stig Stolt

Ola Hahne

Till minne av Stig Stolt och Ola Hahne

NI VAR TVÅ av ca: 1 200 svenskar och danskar som gjorde sex månaders FN-tjänst i Bosnien under NORDBAT 2 BA 03. ”Stikkan”, du åkte för att dokumentera. **Ola**, du åkte för att serva oss andra.

Ni var två olika personer men hade en sak gemensamt: Ni ville göra en insats för freden, för barn och för lidande flyktingar och civilbefolkning. Ni ansåg det vara värt den risk som uppdraget innebar.

Vi minns er som glada, generösa och ödmjuka människor. Snabba till skämt och lika snabba till att hundra procentigt ställa upp och ge allt för era FN-kamrater.

Idag finns ni inte längre. Ni rycktes från era anhöriga, från era vänner och från oss FN-kamrater. Det gör ont och det känns orättvist. FN-tjänsten ger en gemenskap, en kamratskap och en vänskap som är svår för den oinvigde att förstå. Mycket som var oviktigt före missionen blir viktigt efter den.

”Stikkan” och Ola; Era FN-kamrater minns er med djup saknad, men vi minns er också med glädje, med mycket värme och med en stor respekt för det ni var och för det ni stod för.

Vi minns er med en enkel dikt som tioåriga Johanna skrev när hon fick veta att hennes pappa skulle åka till Bosnien:

MÄNNISKOR

På jorden finns människor av alla de slag, de människor som vi lever med varje dag.

Människor från jordens städer och land, människor tillsammans, hand i hand.

Människor från Afrika med mörk hud, människor med olika sånger och ljud.

På jorden finns människor av alla de slag, de människor som vi lever med varje dag.

Minnesbok BA 03 NORDBAT 2

Innehållsförteckning	Sida
Till minne av Stig Stolt och Ola Hahne	5
Förord av chefen BA 03	9-10
Händelseutveckling i området	11-19
Händelser i Sverige och Världen	20-21
Bataljonstabern	22-32
Alv Svensson CO/ NSO Zagreb	33-34
Stab och Injenjörskompaniet	35-42
7:e kompaniet	43-53
8:e kompaniet	54-72
9: kompaniet	73-82
10:e kompaniet	83-92
Dagbok Roger Odeberger	93-101
Trosskompaniet	102-110
Kompevagnseskadron	111-119
Fältartisterna	120-123
Rese-Expressen	124-125
Karta över bataljonsområdet	126
Slutord	127

En Yrkesmässig höjdpunkt

Först och främst vill jag uttrycka min stora glädje att denna minnesbok äntligen kommer i tryck. Skälet att så ej blivit fallet tidigare kan vi lämna därhän. I stället tackar vi Per Lennartsson som på

ett förtjänstfullt sätt genomfört detta projekt. Denna bok gör nu verkligen skäl för att vara det den är avsedd att vara nämligen en Minnesbok.

VI HAR ALLA olika minnesbilder, känslor, historier, händelser som vi återkommer till då Bosnien förs på tal. Oftast är intresset från andra som ej varit med svalt, särskilt då de hör historien, berättelsen för tredje - fjärde gången. I den här boken kan vi få frossa i ohämmad nostalgi utan att känna uttråkade blickar. Här är det vi och vår insats som står i fokus och inget annat.

Nu har det gått hela sex år sedan vi kom tillbaka från Bosnienäventyret, vilket kan göra tillbakablicken både svårare och faktiskt samtidigt enklare. Det är lätt att glömma det jobbiga och besvärliga och bara minnas det positiva och roliga.

För att minnas och för att återfå känslan har jag för första gången sedan april 1995 öppnat min dagbok som jag noggrant förde, oftast sena kvällar. Den handlar mycket om de problem vi brottades med såsom arrogans och fientlighet vid check-points, svårigheter att etablera OP, dagligen upprepade nära beskjutningar, logistikbekymmer mellan Split och Tuzla samt en övergripande frustration avseende FN:s uppgifter och mandat. Det är bara att konstatera; Vi hade, som bataljon, en mycket svår uppgift att lösa och även med delar av facit i hand är det svårt att hitta andra förhållningsätt och lösningar. Det som kanske är mera konstruktivt att uppehålla sig vid är alla de positiva delar av vårt engagemang på Balkan som ständigt återkommer i min dagbok.

Den humanitära insatsen

Det man nästan glömt är att under vår tid rådde fullt krigstillstånd endast med ett kort avbrott under jul och nyår, initierat av före presidenten Jimmy Carter. Vår övergripande insats var ju av humanitär karaktär som ytterst handlade om folkförsörjning och skydd av civilbefolkningen. BA 03 gjorde en fantastisk humanitär insats allt ifrån stora fältarbetsinsatser för att kunna få fram mat till avlägsna byar, transporter av mat, utbyte av krossade fönster till plast, till utdelning av stearinljus, pennor och anteckningsböcker. Det som glädde mig mest var alla enskilda initiativ som verkligen visade på stor medkänsla och engagemang.

Kamratskap

De flesta som varit på en bataljon i internationell tjänst brukar vittna om vilken stor betydelse kamratskapet spelat före, under och efter insatsen. Jag tyckte oftast att folk överdrev och att det mer verkade vara av sektkaraktär. Efter att själv ha upplevt en bataljon har jag helt ändrat uppfattning och inser att de närmaste kamraterna betyder oerhört mycket. Jag fick många utsagor om detta under mina besök ute på kompanierna där säkert åtskilliga knutit band för resten av livet. Även som chef har man självklart ett behov av nära vänner. Jag hade min ställföreträdare Jörgen Spliid, min stabschef Östen Kvarnlöv, min ”driver” Mats Aronsson och min tolk Rickard Torkar som alla stod mig nära och som stöttade mig i vått och torrt.

Professionalism

Slutligen är det ytterligare en del som framgår med all önskvärd tydlighet i min dagbok, nämligen officerarnas och soldaternas professionalism. Visserligen kan vår bataljon sägas ha haft det tuffaste urvalet - c:a 8000 sökande till c:a 1000 platser och en officersrekrytering som slog alla rekord men det skymmer inte, utan snarare stärker bilden av vad ett svenskt värnpliktsförsvar (kryddat med danska yrkesmän) kan prestera. Jag brukar påstå, då man framhåller BA 03 som en av de absolut bästa bataljonerna, att vi hade en bra rekrytering, låg rätt i tid och att vi fick en bra start. Med ”bra rekrytering” menar jag inte bara att vi hade många att välja på utan att vi fick ihop en bataljon med mycket skickliga officerare och soldater som inte bara var bra som soldater utan representerade i stort sett alla yrkeskategorier. Med ”rätt i tid” menar jag att vi fick tillräckligt med tid att förbereda oss och därmed öva på rätt saker och med ”bra start” menar jag att vi fick tillfälle att sätta oss i respekt hos parterna i samband med operation Amanda. Detta bidrog till, enligt min mening, att vi kunde genomföra missionen med vetskapen att vi var vuxna uppgiften.

Jag vill åter tacka er alla för fina insatser och för att ni bidrog till att göra Bosnieninsatsen till ett minne för livet. Att ha att göra med välmotiverad och välutbildad trupp är en yrkesmässig höjdpunkt som stärker vårt försvar såväl nationellt som internationellt och som alla borde få uppleva.

Peter Lundberg
öv, CO BA 03

Händelseutvecklingen i stort

1 oktober 1994 - 31 mars 1995

Uppgifter till NORDBAT 2:

- Ge humanitär hjälp med användande av humanitär verksamhet och medicinskt understöd.
- Övervaka militär aktivitet längs confrontation line inom Area of Interest (AOI).
- Övervaka Tuzla Safe Area genom närvaro och i samverkan med UNMO, ECMM, UNHCR, och NGO:s.
- Upprätthåll snöröjningsberedskap när så erfordras längs huvudvägarna i AOR.

Beredduppgifter:

- Understödja öppnandet av vägen TUZLA - DOBOJ - MAGLAJ.
- Assistera vid reparation av kraftledningar i BRCKO-området.
- Övervaka Total Exclusive Zone (TEZ).
- Understödja öppnandet av Tuzla Airbase.

Viktigare händelser följer i kronologisk ordning:

Syftet med denna kronologi är att översiktligt redovisa viktigare händelser varifrån de flesta erfarenheter som redovisas i slutrapporten är dragna.

5 oktober 1994

Första rotationen från BA 03 huvuddel anländer till Tuzla, innan denna omgång har 7:e komp roterat ned under V 435.

10 oktober 1994

C BA 03 övertar ledningen av bataljonen och blir C NORDBAT 2.

18 oktober 1994

Första firing close på S01. Dessa pågår sedan dagligen fram till 26 oktober.

25 oktober 1994

Planering av Operation Amanda slutförs. Den innebär att med understöd av flyg och stridsvagn visa BSA att OPT S 01 skall vara bemannat.

26 oktober 1994

Operation Amanda genomförs, OPT S01 utsätts för tung artillerield samt eld från pvkanoner och stridsvagnar varvid en dansk stridsvagn träffas. Elden besvaras av våra stridsvagnar med sammanlagt 21 skott, BSA fortsätter dock beskjutningen med andra enheter varvid bataljonschefen väljer att inte fortsätta operationen. Samtidigt hotas Tuzla av vedergällning från BSA om inte operationen avbryts.

20 november 1994

NATO utför flygbombningar mot krajinaserberna och bataljonen upplever sin första RED ALERT under några dygn.

6 december 1994

Firing-close vid R16, BSA avfyrar sex granater varav fyra med målträff. Blivande OP-huset, en lastbil samt en grävmaskin skadas av splitter. Inga personskador.

9 december 1994

Food-konvojen blir beskjuden norr Mostar. Fyra granater slår ner, varav en granat träffar en av lastbilarnas kylcontainer. Inga personskador. Konvojen kan fortsätta och kylcontainern kan lagas med tillfällig materiel.

23 december 1994

Eldupphörsavtal undertecknas av parterna.

29 december 1994

Chefen Armén besöker NORDBAT 2.

Nyårsafton 1994

Avtal om ett totalt vapenstillestånd undertecknas av parterna i Sarajevo. Denna skall träda i kraft från den 1 januari 1995 kl 1200. Samtidigt enas man om att utbyta samverkansofficerare med varandra från den 15 januari.

1 januari 1995

kl 12.00. Samtidigt enas man om att utbyta samverkansofficerare med varandra från den 15 januari.

2 januari 1995

Planering av OP-order 15 Peace 95 startar.

8 januari 1995

Samverkansofficer ur BSA placeras på TAB genom BHC.

9 januari 1995

BiH hotar att blockera TAB om inte BSA officeren snarast lämnar bosnisk mark. Blockaden skall träda i kraft 10 januari kl 00.00. Senare på kvällen meddelas att blockaden är uppskjuten 24 timmar. Planering påbörjas inom staben och förberdande order ges ut för att möta blockaden.

11 januari 1995

TAB blockeras av BiH och de hotar med att utvidga blockaden om inte BSA officeren flygs ut. Bataljonen arbetar intensivt med att ladda upp med förnödenheter på camper och OP.

13 januari 1995

7:e, 8:e och 9:e kompaniers camper och OP blockeras av ABiH.

16 januari 1995

9:e komp får göra en omplanering mellan plutonernas leave, DS åker istället för BS som är grupperade på ett blockerat OP.

20 januari 1995

BA 04 rekstyrka om 23 personer anländer. Begränsad möjlighet att genomföra rek ute i terrängen.

23 januari 1995

Blockaden hävs, men begränsningar läggs på rörelsefriheten och möjligheten att komma ut till våra OP och OPT.

24 januari 1995

BA 04 rekstyrka återvänder till Sverige. ABiH hävdar att fortsättningsvis så får bataljonerna inom SeNE endast ha ett fast OP/bat. För NORDBAT 2 skulle det vara S14 belägen långt från CL.

25 januari 1995

Operation Wilma planläggs. Den går ut på att i fyra steg sätta press på ABiH så att bataljonen kan röra sig ut till sina OP.

Steg 1: Intensiva förhandlingar och ständig närvaro vid 2:a kåren, samt att nyttja nationell och internationell press för att sätta press på politiska beslutsfattare.

Steg 2: Gruppera avlösande plut i anslutning till CP upp till fem dygn för att ständigt trycka på för att komma igenom.

Steg 3-4: Beskrivs ej här eftersom de ej behövde användas.

27 januari 1995

Operation Wilma genomföres med stor entusiasm från alla soldater. Operationen lyckades mycket bra och var över på fyra timmar.

3 februari 1995

Efter ingripande av regeringen i Sverige åstadkommes ett möte i Visiko med ambassadör Erik Pierre, gen Rasim Delic chef för RBiH, chefen 2:a kåren brig Sead Delic, chefen SeNE brig Gunnar Ridderstad och chefen NORDBAT 2 öv Peter Lundberg. På mötet enades man om att NORDBAT 2 får ha sju fasta OP nära CL och dessa får fritt byggas ut, roteras och underhållas utan någon som helst framställan. Vidare överenskommelse att upprättande av OPT och humanitär verksamhet så skulle detta regleras via Weekly Patrol Plan.

4 februari 1995

Ambassadör Erik Pierre besöker NORDBAT 2 och genomför ett OP-dygn på S10.

1 mars 1995

En mycket allvarlig trafikolycka med en pbv ur 8:e komp inträffar kl 19.30 strax norr om 9:e komp camp. 6 soldater skadas varav en allvarligt och 3 soldater chockas. Alla transporterats till NorMedCoy där den svårast skadade opereras av kirurger från Gradina sjukhuset i Tuzla. Blodgivare mobiliseras på VL camps vilka mycket snabbt transporterats till NorMedCoy. Den svårt leverskadade Robert Frähn från Halmstad, får sammanlagt 17 liter blod. Tack vare (1) en fungerande sjukvårdskedja, (2) ovan nämnda blodgivning och (3) Skickliga kirurger från Gradina, slutar det väl. Robert skriver själv om händelsen på sidorna 69-70.

12 mars 1995

Efter ett antal misslyckade försök och en skarp protest så lyckas NORDBAT 2 få till stånd ett möte med stf chef på 2:a kåren brig Makar. Mötet var givande och efter mötet så släpptes den lastbil med personal igenom CP i Simin Han, som under flera dagar varit förhindrad att åka ut till T18 för att slutföra vissa maskinarbeten.

19 mars 1995

BiH blockerar på kvällen A-coy camp samt tillåter inte 10:e pskkomp att åka ut till sina fasta OP T18 och T22. Samtidigt rapporteras det om stora truppflyttningar av ABiH ut mot Sapna-tummen och Majevisa bergen.

20 mars 1995

Kl 05.40 inleder BiH anfall på två täter, mot Stolice och mot terrängen Lukavica i Norra delen av Majevisa-området. Anfallet understöds av kraftig artillerield.

23 mars 1995

ABiH förvägrar NORDBAT2 att rotera och underhålla de två fasta OP som ligger närmast striderna T 18 och T 22 i strid mot ingånget avtal. Kampanjplan Ronja utarbetas vilken bla innebär att sätta press på ABiH, genom att nyttja nationella och internationella media som bla visar på hur ABiH bryter mot ingångna avtal m.m.

31 mars 1995

Chefen BA 03 överlämnar befälet till Chefen BA 04.

Parternas verksamhet i stort

Inom bataljonens område har en lägesutveckling ägt rum som endast delvis varit förutsägbar och många nya handlingsmönster har uppvisats av den bosniska regeringsarmén. Utvecklingen hos den bosnienserbiska armén (BSA) har endast kunnat följas i mycket begränsad utsträckning.

Den bosniska regeringsarmén (ABiH) har ökat sin förmåga att leda och förflytta förband och mycket ny utrustning (främst personlig) har tillförts. Under de offensiver som ägde rum under hösten har ett handlingsmönster framträtt hos ABiH. Inför en offensiv har trupprörelserna ökats, vår rörelsefrihet har begränsats eller dragits in, ledningsresurser från 2:a kåren har uppträtt i området samt lättroliga anfallsbrigader har tillförts området. Dessa anfallsbrigader, (nummer före reorganisation) 212:e, 241:a, 242:e, 251:a och möjligen 252:e i 2:a kårens område, tillsammans med specialförband såsom Svarta Vargarna, bildar anfallståterna. Under tiden pågår en beskjutning med olika former av eld för att tvinga bort eller åtminstone försvaga motparten i anfallsmålet. Därefter anfaller en eller flera anfallsbrigader, huvudsakligen som tyst anfall till fots, och tar målet vilket är beläget c:a 700-1000m in på motpartens område. När uppgiften är löst försvarar de tagen terräng några dygn till en vecka. Därefter övertas uppgiften av de förband som fanns i terrängen tidigare, men som inte når upp till samma militära kvalitet som anfallsbrigaderna. Anfallsbrigaderna består av unga män, 20-30 år, rekryterade från olika enheter med gemensamma kriterier: tidigare stridserfarenhet, framåtanda och vältränade och duktiga som soldater.

Under hösten noterades en strid där resultatet blev inneslutning av motparten och slutligen kapitulation från motparten, vilket är ett nytt mönster jämfört med ovan.

Under våren påbörjade 2:a kåren i samband med byte av kårchef, reorganisation av OG-organisationen till divisioner. 1:a OG övergick till att vara 21:a divisionen med högkvarter i Srebrenik, 2:a OG blev 22:a divisionen med högkvarter i Gracanica, 5:e OG blev 25:e divisionen med högkvarter i Tuzla och 4:e OG upphörde och sammanfördes med 6:e OG till den 24:e divisionen med högkvarter i Zivinice. 8:e OG i Srebrenica bedöms antingen inte reorganiseras eller gå upp i någon av de andra divisionerna. Eventuellt kan också ytterligare en division bildas, sammansatt av de tidigare omnämnda anfallsbrigaderna. Detta skulle kunna innebära att flera nu mer eller mindre stationära förband kan komma att få uppgifter som innebär omgrupperingar. Signaler kom från främst HVO-enheter i norra delen av området att man motsatte sig sådana uppgifter. I samband med omorganisationen byttes också en del chefer, främst på högre nivåer. De chefer som tillträdde karaktäriserades av att de är professionellt militärt utbildade och inte har direkt lokal anknytning. Reorganisationen skedde i den övergripande strukturen snabbt, men på lägre nivå i långsammare takt. Sammantaget skedde en uppstramning av den militära verksamheten och införande av en hårdare linje påbörjades.

Under mitten av mars infördes också begränsningar i rörelsefrihet för de flesta hjälporganisationerna. Samtidigt förekom signaler om politiska förändringar till en mer nationalistisk/fundamentalistisk linje. Indikationer fanns också på hårdnande attityder mot olika etniska grupper, främst kroater.

I slutet av mars inleddes överraskande en offensiv från 2:a kåren/ABiH i Majevica-området varvid Tuzla utsattes för granatbeskjutning. Handlingsmönstret från höstens verksamhet upprepade sig i de delar av området där strider pågått.

Verksamheten i det civila samhället

Bataljonens övergripande samverkan gentemot det civila samhället har huvudsakligen handlagts av S5. Huvudprincipen har varit, att kompanierna har samverkat med civila myndigheter inom respektive område.

Kompanierna ges så stor handlingsfrihet som möjligt då förutsättningarna är olika för varje kompani. Samtliga kompanier har lyckats bygga upp ett gott samarbete och ett brett kontaktnät med civila myndigheter. Det sociala umgänget är av stor betydelse och kompanicheferna har varit väl medvetna om värdet av det förtroende som byggts upp mellan kompaniet och lokala parter.

Exempel på kompaniernas verksamhet är besök och understöd av flyktingläger, barnhem och skolor, stöd till olika hjälporganisationer med distribution av mat och andra

förnödenheter samt stöd till infrastrukturella projekt såsom vägbyggen, el- och vattenförsörjning.

S5 samverkan har främst varit inriktad mot Tuzla och regionala myndigheter. Denna samverkan kan indelas i tre olika områden:

1. Samverkan gentemot de civila förvaltningarna exempelvis Tuzla vägverk, det lokala telekommunikationsverket (PTT) och den civila sjukvårdsorganisationen.

Kontakterna har förmedlats via S5 till respektive befattningshavare inom staben vilka sedan samverkar direkt. För utvärderingen av dessa hänvisas till respektive tjänstegren.

2. Samverkan med civila myndigheter centralt, i huvudsak rör detta Tuzla kommun.

Förhållandet har varit mycket gott. Under hösten genomfördes i Tuzla en stor tredagarskonferens, Local democracy in Bosnia-Herzegovina and Europe. Konferensen samlade deltagare från de flesta europeiska länder, även Sverige. NORDBAT 2's bidrag till konferensen var bl a att säkerställa transporten av deltagarna upp från Split, och vissa kommandanturärenden.

Bataljonen genomförde på FN-dagen den 24 oktober ett s.k. "open house" där syftet var att för civilbefolkningen och myndigheter presentera bataljonen och dess mandat.

Det visade sig, att många civila inte kände till bataljonens och UNPROFOR:S roll i området. Genom denna presentation ökades förståelsen för bataljonens närvaro och skapades ett förtroende mellan det civila samhället och NORDBAT 2

En aktivitet av mer udda karaktär var den uppstädning som skedde i mars månad. Bataljonen deltog med en hjulastare och ett antal truckar i ett städprogram i Tuzla. Under en tiodagarsperiod körde stab/ingkompaniet bort närmare 1500 ton sopor från stadens gator.

3. Samverkan med civilförsvaret. Denna samverkan har dels gått ut på att hjälpa civilbefolkningen exempelvis med spikande av plast för trasiga fönsterrutor. Underlag har hämtats från civilförvarsorganisationen.

Dessutom hade också NORDBAT 2 minröjargrupp samverkat med civilförsvarets minröjning för röjning av minor och blindgångare vilket varit mycket lärorikt. Civilförsvaret har ett omfattande behov av hjälp och prioriteringar måste ske. Det är lämpligt att avdela någon som stadigvarande håller denna kontakt för att ge lite mer stadga och kontinuitet åt verksamheten.

Axplock av vad som hände i Sverige och i resten av världen under tiden:

- Estonia havererar (*Samtliga massmedia 28 sept*)
- Freden mellan Israel och Jordanien allt närmare.
(*Rapport och Dagens Eko 9 okt*)
- Nobels Fredspris går till Yassir Arafat, PLO ledare och israelerna Shimon Peres och Yitzak Rabin. (*Rapport 14 okt*)
- Norge har valt att stå utanför EU men Sverige fattade formellt beslut den 15 dec att Sverige skall bli medlem. (*Samtliga massmedia*)
- Maria Leissner ny folkpartiledare. (*Samtliga massmedia 4 feb*)
- Ryssland invaderar Tjetjenien. (*Rapport, Aktuellt och Ekot 13 dec*)
- Värsta jordbävningen på 50 år i Japan drabbade staden Kobe.
(*Rapport och Aktuellt 19 jan*)
- 50-årsdagen av befrielsen av Auschwitz (*Rapport, Aktuellt och Ekot 27 jan*)
- Fyra sköts ihjäl vid krogen på Stureplan och över 20 skadades.
(*Samtliga massmedia 4 dec*)
- Villhelm Mobergs böcker om Utvandrarerna blir musikal. ABBA-Björn och Benny står bakom musiken.
- Noshörningen Nelson föddes i Kolmårdens djurpark. (*Samtliga massmedia 14 feb*)
- Carl Bildt varnar för att besparingarna på försvaret på sikt kan tvinga in Sverige i NATO. (*Svenska Dagbladet debatt under december månad*)
- Århundradets rättegång mot OJ Simpson. (*Rapport 21 jan*)
- ”Militärligan” döms till långa straff. (*Rapport 20 okt*)
- Rättegång mot Mattias Flink inleds. (*Rapport, Aktuellt och TV4 9 nov*)
- Estonias bogvisir bärgas. (*Rapport, och Aktuellt 19 nov*)
- Rikspolischefen Björn Eriksson i blåsväder och denna gång ännu en fortkörning.
(*Rapport 23 nov*)
- Jas-planet fortsätter att sluka miljoner. (*Rapport 21 dec*)
- Danskt öl flödar i södra Sverige i och med Sveriges medlemskap i EU. Nu får man ta in 25 liter öl tullfritt i Sverige. (*Rapport och TV4 15 jan*)
- Främmande ubåtar visar sig vara minkar. (*Samtliga massmedia 10 feb*)
- Medanalys. Fusk med prover uppdagas. (*Rapport, Aktuellt och Ekot 2 mars*)

Och som avslutning lite sport:

- IFK Göteborg svenska mästare i fotboll 1994.
- EM-kvalet förlorade Sverige snöpligt mot Schweiz med 2-4. Tomas Brodin bryter foten under matchen mot Ungern på Råsunda i november.
- 1994-95 Svenska mästare i ishockey blev HV 71
- Sverige tog Davis Cup-bucklan 1994.
- Sverige blev 1995 världsmästare i bandy.
- Slalomstjärnan Thomas Fogdö förlamad 8 februari 1995.

Här följer några exempel på hur rubrikerna såg ut:

**Svensk FN-soldat
Skjuten i Bosnien**
ur Aftonbladet 5 februari 1995

**Danskt FN-pansar
i strid i Bosnien**
ur Folket/TT 27 oktober 1994

Svenskar fast i Tuzla
300 FN-soldater instängda bakom vägspärrar
ur Dagens Nyheter 16 januari 1995

**Svenska Soldater
fast i Bosnien**
ur Expressen 21 november 1994

**Granater regnade ned
över dansk FN-styrke**
ur Morgenavisen Jyllands-Posten 28 oktober 1994

**Beskjutna FN-soldater
berättar från Bosnien**
ur Skaraborgs Läns Allehanda 3 november 1994

**Nordbataktion
mot Serberna**
ur Svenska Dagbladet 28 oktober 1994

Svenskarna Rustar för vintern
ur Sydsvenskan 9 december 1994

**Svensk jul för
FN-soldaterna i
krigets Bosnien**
ur Folket/TT 24 december 1994

**FN planerar för
att lämna Bosnien**
... men i den nordiska bataljonen är läget lungt
ur Skaraborgs Läns Allehanda 9 december 1994

**Sex FN-svenskar
skadade i Bosnien**
ur BLT 3 mars 1995

Svensk FN-konvoj beskjuten
ur Göteborgsposten 10 december 1994